Aanacko 2022

med bilder från det gamla Malax

Almanackan är utgiven av Malax museiförening r.f. **Årgång 27.**

Fiskbryggan i Åminne. Den färskaste fisken köps direkt ur fiskarens båt och samtidigt kan man byta några ord med bekanta och sommargäster. Bilden från fiskbryggan i Åminne är tagen för 46 år sedan. Då var fisklådorna ännu gjorda av trä och båthusen var täckta med halm (vass?) och pärtor.
– *Foto Viking Storback 1976.* Malax museiförening; från skannad bild erhållen 2021 av Ann-Louise Sjöstrand

Köpings folkskola flyttade till ett nybyggt hus på Kyrkbacken inför höstterminen 1954. Huset har byggts om och till i flera omgångar. Också lärarbostäderna i flygeln till vänster har ändrats till klassrum. År 2010 ändrades namnet till Yttermalax skola när eleverna från Tuv skola flyttades hit. Flygeln till höger är den senaste tillbyggnaden. Den invigdes i december 2019.

Aanacko 2022

Almanackan 2022 är den 27:e i ordningen som med bilder och texter ger information om det gamla (primär-) Malax. Tack för inlämnade bildförslag.

Årets artikel nedan om hur elektriciteten, *läktris,* kom till Malax, är skriven av Lennart Fogde (1909–1990). Tiderna har verkligen förändrats på hundra år ... Också i årets upplaga ingår ”kom-ihåg-tider” – för både landets och museiföreningens märkesdagar. De små bilderna nedtill på kalendersidorna visar böcker som Malax museiförening gett ut eller medverkat i. Böckerna saluförs av museiföreningen. **Ett Gott År 2022 tillönskas alla!**

Ett stort tack till annonsörerna för viktigt stöd! Inkomna medel från försäljningen används för museiföreningens kulturella verksamhet.

Malax museiförening

Ansvarig utgivare: Malax museiförening rf. *Almanackans innehåll och utformning:* Kerstin Hägen (bildtexter), Gustav Smulter (annonser), Nina Sten (kalendergranskning, korrektur) samt Göran Strömfors (sammanställning, layout). Distributionen sköts av Britt-Helen Flemming, Kerstin Hägen och Nina Sten.

Tryckningen är gjord vid Waasa Graphics, Vasa, i oktober 2021.

Malax museiförening r.f.

har tagit hand om arvet efter förfäderna under 50 år – historiken ges ut 2022.

Aanacko-bilder 2021 (kompletteringar)

Mars 2021: Agda Vesterholm ska vara Anita Vesterholm. Rättelsen meddelades av Elsie Lehto själv.

Juni 2021: Hilma Risberg (Perjus) ska vara Hilma Risberg (Båtman), och Maria Risberg ska vara Maria Höstman (f. Båtman).

Augusti 2021. Abraham Svenn var den första som fick tillstånd att bedriva affärsrörelse i Malax. Hans döttrar Anna occh Irene hette som gifta Hydén respektive Östman. Uppgiftslämnare Börje Hydén.

Aanacko-bilderna 2022

Har du rättelser eller tilläggsinformation om bilderna i denna upplaga? Kontakta gärna Nina Sten på telefon 050-3003234 eller e-mail **nina_falk@hotmail.com** Bland uppgiftslämnarna utlottas tre exemplar av *Aanacko 2023.*

Lennart Fogde: Elektrisk belysning

I år, 2022, har det gått 100 år sedan de första elledningarna drogs genom Malax. Det var behovet av bättre belysning som fick Malaxborna Herman Majors, Hugo Staaf, Isak Almqvist, Isak Vidlöf och Zakeus Ström att bilda bolaget Malax elektriska. Redan en elektrisk lampa i ett rum lyste upp vida bättre än de osande oljelamporna. Det fanns ännu inget behov av uttag för kontakter för t.ex. hushållsmaskiner. Ännu på 1950-talet var det normalt med en, möjligen två taklampor och ett uttag i varje rum. Från 1960-talet har vårt behov av elektrisk energi ökat explosionsartat, nu är vi helt beroende av den. Lennart Fogdes text skildrar Malaxbornas reaktioner inför nymodigheten ”läktris”.

Malakshor!

Envar, som önskar få elektrisk belysning i sin bostad bör teckna aktier uti Malax Elektriska Aktiebolag emedan ledningar icke komma att utdragas till andra än aktieegare. Teckningen sker hos kassören Hugo Staaf Aktiebeloppet inbetalas i två rater med 50 procent i gången och bör första raten vara inbetald före den 15 innevarande mars. Aktionärerna böra dessutom enligt bolagsstämmans beslut leverera 2 st. 9 meters och 2 st. 10 meters stolpar och få de senare icke understiga 6 tum topp diameter.

Malaks, den 6 mars 1922.

2093 **Direktionen.**

Elektrisk belysning introducerades i Malax sommaren 1922 och togs i bruk på hösten. Nymodigheten togs emot med glada förväntningar, och oljelamporna fick hängas åt sidan. Många av den äldre befolkningen var dock skeptiskt inställda, och nymodigheten fick ej någon total utbredning. Faran för att åskan skulle åstadkomma svåra skador var den främsta argumenteringen mot elbelysningen. En bonde agiterade för att till sin egen och grannarnas gårdar skulle ej ”läktris tagas”. Samma person fick en helt annan uppfattning då minskad tillgång till lyspetroleum vid krigsutbrottet blev ett faktum.

De linjer som hängdes upp var svaga, både till avstånd mellan stolparna och trådarnas grovlek, och strömavbrott var ofta återkommande. I dagens läge med stort behov av el.ström, både för belysning, värme och alla slag av el.drivna maskiner, skulle hela anläggningen rasat ihop.

En episod kan framföras. En småbrukare som hade allt annat än bra ekonomi satt om kvällarna vid sin skomakarläst, De ständigt återkommande strömavbrotten gjorde att utlovat arbete alltmer började släpa efter. Hustrun, som var husets administratör, brukade säga när hon, i mannens frånvaro, tog emot arbete åt honom – ”bara det får vara läktris i natt”. Befolkningen i utbyarna nödgades vänta länge innan el.belysning kunde ordnas. Ribäckborna fick belysning från Vasa via Petalax och kolnebackborna söderifrån via Pörtom. Antalet installerade lampor varierade mycket från gård till gård. Några skulle ha lampor i stall, fähus och uthus. En del lämnade uthusen, med undantag av fähuset, obelyst. Likadant var det med installationen i boningshusen från en lampa i dagligstugan till installation i samtliga rum. En belysningspunkt som alla strävade efter var en utegårdslampa. Detta är förståeligt eftersom från de flesta gårdar mjölk och andra produkter såldes i Vasa, och stadsresan skulle startas under dygnets morgontimmar. När stadsfjärden var ofarbar med häst startades ”mjölkresorna” på kvällen.

Småpojkarna hade intresse av att reda ut huru många lampor som fanns i olika gårdar. Att veta lampornas storlek var en viktig sak, särskilt utelampornas ljusstyrka.

Debiteringen grundade sig på förbrukad ström, direkt utan grundavgift. Mätarna var dyra, och många använde sig av s.k. ackordavgift. Strömavgiften var en lång följd av år 3 mark 50 penni per kw. Priset kan jämföras med den tidens tobaksask eller en arbetstimme, vardera kostade samma summa. För ackordlamporna debiterades ett så högt pris, som en av bolagets styresmän sade, att ägaren skulle få låta lampor lysa dygnet runt.

Strömförbrukningen steg inte i den omfattning som bolaget tänkt sig. Det höga strömpriset ledde till att förbrukarna började spara. En del var så sparsamma att mätarna helt gick på sparbelysning. Innehavare av ”ackordlampo”, som hade samma avgift oberoende av lampornas användning, måste betala mycket högre avgifter än ”sparare” med många lampor. Från bolagets sida kostade det lika mycket att dra ledningar till förbrukarnas vägg oberoende om vederbörandes mätare visat att det åtgått 5 eller 50 kw. mellan varje avläsning.

Småningom infördes grundavgiftssystem, och då var det många som varit utan mätare, som installerade.

Tecknandet av aktier som avgjordes efter vaga beräkningar föranledde livliga diskussioner. En del trodde att tecknandet av många aktier skulle ge bättre belysning i utbyte. En kvinna, som i mannens bortavaro enligt mannen åsikt tecknat onödigt många aktier, svarade på frågan om hon visste vad ett ”ax” var: ”Nå ä je fönö hä som komber ett trooda framme Junkaisbränno och Paxagrände.”

En försiktig uppskattning över den utbredning el.belysningen fick i Malax vid starten torde bli att ca. 60 % anslöt sig för mätarberäkning, 20 % för ackordsystem och 20 % lämnade med de gamla oljelamporna.

Ur boken *Sanning och Dik*t, Vasa 1981
Avskrivning och ingress: Kerstin Hägen

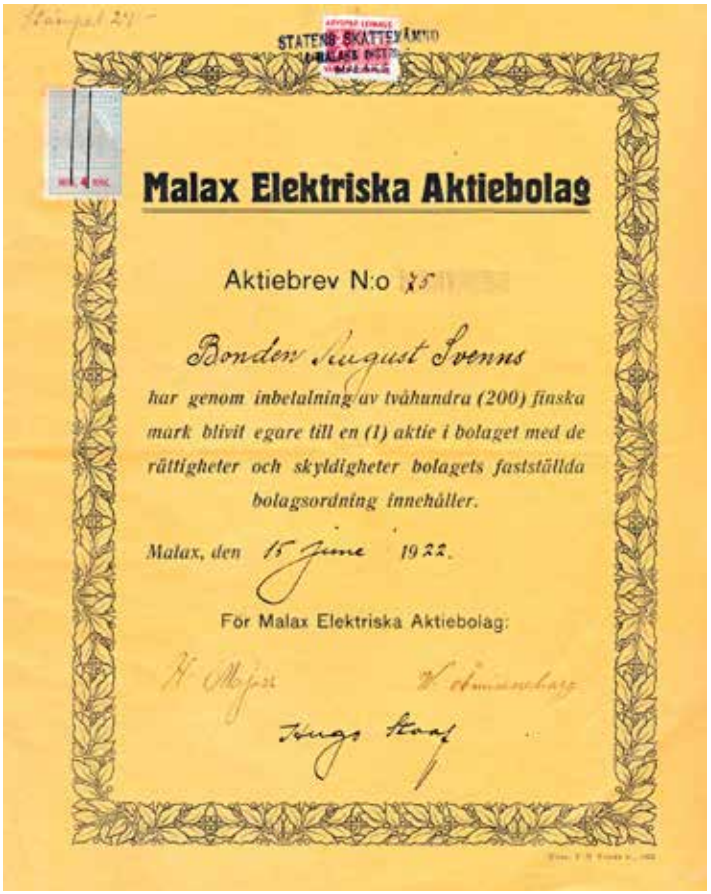

STATENS SKATTEVERK

Malax Elektriska Aktiebolag

Aktiebrev N:o 35

Bonden August Svenns

har genom inbetalning av tvåhundra (200) finska mark blivit egare till en (1) aktie i bolaget med de rättigheter och skyldigheter bolagets fastställda bolagsordning innehåller.

Malax, den 15 Juni 1922.

För Malax Elektriska Aktiebolag:

H. Majors — W. Åminneborg

Hugo Staaf

August Svenns tecknade 5 st aktier á 200 mk den 15 juni 1922 i Malax Elektriska Aktiebolag för att försäkra sig om att få elektrisk belysning i sin gård i Kråkbacka i Övermalax. De första åren av bolagets verksamhet drogs elledningar endast till aktieägarnas gårdar. Aktiebrevet är underskrivet för bolaget av Herman Majors, Wilhelm Åminneborg och Hugo Staaf. – Håkan Genbergs släktarkiv

MALAX ELEKTRISKA AKTIEBOLAG
– NÅGRA NOTISER OM BOLAGETS BILDANDE

Herman Majors, Hugo Staaf, Isak Almqvist, Isak Vidlöf och Zakeus Ström var direktionsmedlemmar när aktiebolaget Malax elektriska började sin verksamhet 1922. Antagligen var det dessa män som tog initiativ till bildandet av aktiebolaget Malax elektriska.

Herman Majors var bolagets första direktör.

Hugo Staaf var bolaget Malax elektriskas första kassör och från 1932 verkställande direktör.

Det bildades endast ett elbolag i Malax.

Lördagen den 12 november 1932 firade Malax elektriska AB 10-årsjubileum i samband med bolaget höll sin ordinarie årsstämma. Bolagets verkställande direktör Hugo Staaf hade till jubileumsdagen utarbetat en historik över bolagets utveckling och verksamhet under de gångna tio åren och som han föredrog vid stämman.

Vid stämman återvaldes Hugo Staaf till bolaget verkställande direktör samt till meddirektörer Isak Almqvist och Isak Vidlöf med Edvard Helenelund och Severin Ekroos som suppleanter.
(Notis i Vasabladet den 15 nov 1932)

Bolagets tidigare direktör Herman Majors hade avgått 1932. Hugo Staaf var bolagets första kassör.

Finns bolagets protokoll från bolagsstämmor och Hugo Staafs historik bevarat i något arkiv i Malax?

Vbl 28.7 1934 Kraftledning mellan Malax och Solf över Kalasar.

Notis ur Wasa-Postens Malaxnummer den 26 april 1923:
Malax Elektriska A. B. Grundat 1921. Första dir. Herman Majors. Elektrisk ström erhålles från Vasa. Elektriska A. B. Anläggningskostnad med material och installering har stigit till 846 774: 24.

Håkan Genberg

Hölass. Det goda vinterföret ska utnyttjas trots att dagen är kall, hästen skyddas med ett täcke. Skrindan är lastad med hö från en ängslada och några grankvistar till broris skymtar längst fram. På hölasset sitter Aili Söderman och hennes svärfar Karl Söderman. Bakom kommer en annan häst dragande ett vedlass. – Foto *Paul Söderman.* Malax museiförening; skannad för Aanacko 2022 från museiföreningens bild.

Januari 2022 – *Torsmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
52						1	2
1	3	4	5	6	7	8	9
2	10	11	12	13	14	15	16
3	17	18	19	20	21	22	23
4/5	24/31	25	26	27	28	29	30

Anteckningar

Köpingsvägen 3, tfn 06 365 1209
info@malaxapotek.fi

VÅRT NÄTAPOTEK
HAR ÖPPNAT

www.malaxapotek.fi

Malax Apotek
www.malaxapotek.fi
Välkommen!

Glimtar ur en bygdemans liv

En kort levnadsteckning över Torsten Lindgård (1907–1977), ”Adam Namnlös”, och ett urval av hans texter.

1 Nyårsdagen
6 Trettondagen
18 Böndagen
27 Minnesdagen för förintelsens offer

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Kusiner inom släkterna Kull, Lind och Holmback samlade i Långmossa i mitten av 1920-talet. Sittande från vänster: Ulla Kull, Aili Kull, Anna Holmback, Lisa Holmback, Gustav Holmback, Nils Lind, Lars Lind, Edit Lind. Stående: Karl Kull, Lennart Kull, Astrid Kull, Ellen Holmback, Märtha Holmback och Sven Lind. – *Okänd fotograf.* Malax museiförening; skannad 2010 från Hedvig Lidmans bild.

Februari 2022 – *Göjemånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
5		1	2	3	4	5	6
6	7	8	9	10	11	12	13
7	14	15	16	17	18	19	20
8	21	22	23	24	25	26	27
9	28						

Anteckningar

Malax 1914
En undersökning av kommunalläkaren Hampus Granfelt om Malaxborna och deras levnadsförhållanden i tidigt 1900-tal

5 Runebergsdagen
6 Kyndelsmässodagen
Samiska nationaldagen
14 Alla hjärtans dag
27 Fastlagssöndagen
28 Kalevaladagen,
den finska kulturens dag

Utgivare: Malax museiförening r.f.

I början av 1950-talet, en vacker vårdag innan björken ens fått mössöron, var det dags att ta itu med vittvätten. Flickan i mitten med en katt i famnen är Hedvig Kull, ca 15 år gammal. Till vänster står hennes mor Aili, f. Holmlund och till höger använder Edit Sundbäck gnuggbrädet. Trots det tunga arbetet skrattar kvinnorna och skojar med fotografen, Ailis bror Artur Holmlund. – *Foto Artur Holmlund.* Malax museiförening; skannad 2010 från Hedvig Lidmans bild.

Mars 2022 – *Vårmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
9		1	2	3	4	5	6
10	7	8	9	10	11	12	13
11	14	15	16	17	18	19	20
12	21	22	23	24	25	26	27
13	28	29	30	31			

Anteckningar

LOKALTAPIOLA
Österbotten
Livstrygghet i vardagen
www.lokaltapiola.fi
tel. 06 534 2000

Som det grymmaste krig
En 1600-talsbeskrivning av säljakt i Kvarken enligt Tredje brevet ur reseskildringen Viaggio settentrionale av Francesco Negri.

1 Fastlagstisdagen
8 Internationella kvinnodagen
19 Minna Canth-dagen, jämställdhetsdagen
20 Vårdagjämningen
26 WWF Earth Hour 20.30–21.30
27 Marie bebådelsedagen
Sommartiden börjar
30 Ålands demilitarisering och neutralisering

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Familjen Isak och Kristina Genberg framför sin gård i Junkais brännо omkring år 1925. Fr.v. Emil (1909–2006), Vilhelm (1917–1940), Lydia (1910–1980), Karl (1915–2003), Kristina (1884–1943) med Uno (1923–1999) i famnen, Evald (1919–1964), Isak (1878–1946), Ivar (1912–1940) och Elis (1908–1999). Isak och Kristina byggde gården omkring 1908 när de flyttade från Berg hemman i Knösgränden till Junkais brännо i samband med nyskiftet i Övermalax. – *Foto Ida Malmberg 1925.* Malax museiförening; från skannad bild erhållen av Håkan Genberg, som också skrivit bildtexterna.

Det var vanligt förr i tiden, inte bara i Malaxbygden, att ha med hästar på familjefotografierna. Hästarna arbetade hårt i utearbete tillsammans med familjen i stort sett varje dag året om, så visst förtjänade hästarna att få vara med på ett fotografi. Det ansåg också min farfar Isak Genberg, så när fotografen Ida Malmberg kom till hans gård i Junkais brännо 1925 för att fotografera hela hans familj sa Isak antagligen till sina äldsta söner att de skulle hämta hästarna för de skulle vara med på fotografiet. Att ha bra hästar var också en stolthet för husbonden och han visade gärna upp dem.

April 2022 – *Gräsmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
13					1	2	3
14	4	5	6	7	8	9	10
15	11	12	13	14	15	16	17
16	18	19	20	21	22	23	24
17	25	26	27	28	29	30	

Anteckningar

Lät solä skin, lät sånna blås

Skildrar Uno Fogdes (1903–1960) liv samt presenterar och kommenterar hans diktning på dialekt och högspråk. Skrivning och uttal av Malaxmål uppmärksammas.

8 Romernas nationaldag
9 Mikael Agricola-dagen, finska språkets dag
10 Palmsöndagen
15 Långfredagen
17 Påskdagen
18 Annandag påsk
24 Ålands flaggas dag
27 Nationella veterandagen
30 Valborgsmässoafton

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Köpings folkskola. Elever och lärare i Köpings folkskola läsåret 1951–52 uppställda för fotografering framför skolans uthus. Från vänster första raden, sittande: Henrik Levlin, Bror Malm, Torvald Back, Bo Forsberg, Ingmar Sundbäck, Mari-Ann Berts, Birgit Sundbäck, Karin Grönroos, Helena Fant. Andra raden: Karl-Gustav Hagros, Erik Vesterback, Rafael Östman, Leif Finnäs, Jan-Erik Lindell, Karl-Johan Stendahl, Bo Kullberg, Mikael Ahlholm, Karin Nordkvist. Tredje raden: Läraren Georg Nylund, Greta Hagstrand, Mari-Ann Åvall, Helena Erikslund, Karita Kull, Inga-Britt Långgård, Karin Björklund, Berta Hagström, Anita Berts, Mari-Ann Kullberg, lärarinnan Ester Herrgård. Fjärde raden: Karl-Erik Backman, Mikael Brännback, Folke Forsberg, Evert Strömfors, Karl-Gustav Grönros, Monica Nordman, Margit Råholm, Maj-Lis Ståhlberg, Kerstin Östman, Kajsa Nordman, Marita Nordman. Identifierade av Gunnel M Svenns.

– *Okänd fotograf.* Malax museiförening; skannad för Aanacko 2022 från Helena Malms bild.

Maj 2022 – *Blomstermånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
17							1
18	2	3	4	5	6	7	8
19	9	10	11	12	13	14	15
20	16	17	18	19	20	21	22
21 / 22	23 / 30	24 / 31	25	26	27	28	29

Anteckningar

Malax Bageri - Maalahden Leipomo

Bondens år
Anteckningar om göromål
på bondgårdar i Malaxtrakten
1900–1950.

1 Första maj, valborgsdagen, det finländska arbetets dag
8 Mors dag
9 Europadagen
12 Snellmansdagen, finskhetens dag
15 De stupades dag
26 Kristi himmelfärdsdag

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Strömmingsfiske. Apropå pärmbilden: dagens fisk var strömming. Gunnar Sjöstrand med sonen Krister har fått en god fångst, som här lippas upp i lådor. På andra sidan "ådro" syns en rad grå båthus, idag är de flesta rödmålade. – *Foto Viking Storback 1976.* Malax museiförening; från skannad bild erhållen 2021 av Ann-Louise Sjöstrand.

Juni 2022 – *Sommarmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
22			1	2	3	4	5
23	6	7	8	9	10	11	12
24	13	14	15	16	17	18	19
25	20	21	22	23	24	25	26
26	27	28	29	30			

Anteckningar

HAVETS RANGE ROVER

Targa®

OY BOTNIA MARIN AB
www.targa.fi

Till sjöss!

Skildrar Leander Bonns (1909–1981) växlingsrika sjömanstillvaro utgående från ett 50-tal brev, och presenterar hans verksamhet som smed med fallenhet även för det konstnärligt kreativa.

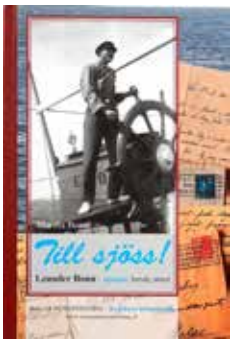

4 Försvarets fanfest
5 Pingstdagen
Världsmiljödagen
9 Ålands självstyrelsedag
21 Sommarsolståndet
25 Midsommardagen
Finlands flaggas dag

28 juni: Museerna öppnar för sommarsäsongen.

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Sommartid fick korna vara utomhus både dag och natt, om det fanns lämpliga betesmarker att tillgå. Då gick det bra att också sköta mjölkningen utomhus, de flesta korna stod snällt stilla tills arbetet var gjort. Bildens lyckliga kor går i *Hannas jääl*o nedanför Viktor Kulls hus. De glada mjölkerskorna Ulla och Astrid Kull var döttrar i huset. – *Okänd fotograf.* Malax museiförening; skannad 2010 från Hedvig Lidmans bild.

Juli 2022 – *Hömånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
26					1	2	3
27	4	5	6	7	8	9	10
28	11	12	13	14	15	16	17
29	18	19	20	21	22	23	24
30	25	26	27	28	29	30	31

Anteckningar

Kundägd från början.

VASA Andelsbank

Ytäbyiji

By- och gårdsvisa genomgångar av bebyggelse och invånare i Yttermalax kring 1950.

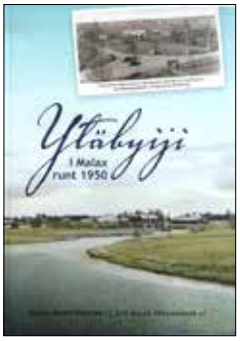

6 Eino Leino-dagen, diktens och sommarens dag
23 Rötmånaden börjar
27 Sjusovardagen

10 juli: Hembygdsdagen
vid Brinkens museum
kl. 13.00 Gudstjänst
kl. 14.00 Kaffeservering
kl. 14.30 Program

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Familjen Maria och August Svenns med sina tolv barn i familjens trädgård i Kråkbacka, Övermalax omkring år 1926. Maria (1883–1975), August (1882–1948). Barnen är från vänster räknat: Anne (1917–2019), Elin (1914–2003), Ester (1922–2013), Adéle (1912–2010), Nils (1923–1944, i sin pappas famn), Ivar (1916–1940), Viktor (1920–2003), Inge (1910–1992), Karl-Johan (”Kalle” 1915–1977), Gunnar (1909–1975), Elis (1907–1936) och Sigurd (1906–1997). – *Okänd fotograf.* Malax museiförening; bilden är skannad av Håkan Genberg, som också gett bilduppgifterna.

Augusti 2022 – *Skördemånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
31	1	2	3	4	5	6	7
32	8	9	10	11	12	13	14
33	15	16	17	18	19	20	21
34	22	23	24	25	26	27	28
35	29	30	31				

Anteckningar

Nimetech

CNC svarvning, fräsning, svetsning
CNC sorvaus, jyrsintä, hitsaus

www.nimetech.fi

NIMETECH Oy Ab
Magasinvägen 5
66100 MALAX - MAALAHTI
☎ (06) 365 1910
Fax (06) 365 1912
GSM 050 557 4820
E-mail: niklas@nimetech.fi

NIKLAS SANDQVIST
Företagare - Yrittäjä

Kära Stina!
Amerikabrev 1905–1908
Din Gustaf

I 66 brev från emigranten Gustaf Klockars (1877–1956) skildras hans slitsamma arbete i Amerika och hans hemlängtan.

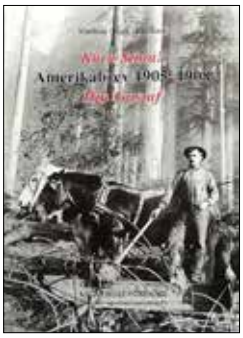

9 Tove Jansson-dagen, den finländska konstens dag
22 Rötmånaden slutar
27 Finländska naturens dag (rekommenderad flaggdag)

6 augusti: sista öppethållningsdag vid Brinkens museum
7 augusti: sista öppethållningsdag vid Kvarkens båtmuseum

7 augusti: Blommornas dag vid Brinkens museum kl 13

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Självbindare. *Jåssas* Elis Storback skördar med sin självbindare dragen av Fergusontraktorn i mitten av 1970-talet. Conny Alfsson, f. 1964, sköter spakarna på självbindaren.. -— *Foto Roland Alfsson.* Malax museiförening; skannad för Aanacko 2022 från Carita Storms bild.

September 2022 – *Höstmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
35				1	2	3	4
36	5	6	7	8	9	10	11
37	12	13	14	15	16	17	18
38	19	20	21	22	23	24	25
39	26	27	28	29	30		

Anteckningar

K-G Revahl
Övermalax
0400-167 187
karl-georg.revahl@pp.malax.fi

- Sandblästring och målning
- Person- och paketbilsdäck
- Traktor- och lastbilsdäck
- Lantbruksdäck
- Släpvagn med eller utan fälg
- Nu även balansering av lastbilsdäck

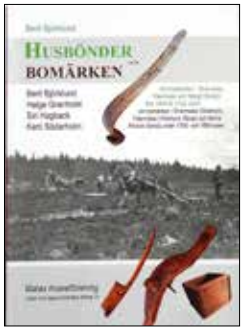

5 Företagardagen
23 Höstdagjämningen

11 september kl 13:
Europeiska kulturmiljödagen
vid Kvarkens båtmuseum

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Täckdikning. I mitten av 1950-talet genomfördes ett täckdikningsprojekt från Molapnevägen ner till *Heljobro* (Helgeåbro). Smala diken grävdes för hand och med häst och kärra kördes rör och finsand ut på åkrarna. På bilden håller Elis Blomback, Artur Svedström och Elis Erkus på med det precisionskrävande arbetet att lägga ner rören. Informatör Margareta Bonn. – *Foto: Holger Gullholm.* Malax museiförening; skannad för Aanacko 2022 från Margareta Bonns bild.

Oktober 2022 – *Slaktmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
39						1	2
40	3	4	5	6	7	8	9
41	10	11	12	13	14	15	16
42	17	18	19	20	21	22	23
43 / 44	24 / 31	25	26	27	28	29	30

Anteckningar

Procons
Smart Profiling

Rullformning av plåt, exenterpresslinjer, svetsavdelning. Ex. på produkter: skjutdörrsystem, kabeldragningsskenor, cykelskärmar, stag, trådbockning. Mera information från vår webbsida: **www.procons.fi**

Blås- och stråkmusik i Malax

Om den lokala blåsmusiken från skolorkestrar till hornseptett och storband, samt om stråkorkestrarna och flera enskilda stråkmusiker.

1 Miina Sillanpää-dagen
Medborgarinflytandets dag
(rekommenderad flaggdag)
2 Mikaelidagen
10 Aleksis Kivi-dagen, den finska litteraturens dag
24 FN-dagen, Böndagen
30 Sommartiden slutar

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Älgjakt 1958. En lyckad jakt, en älgko är skjuten. Förmodligen var det skytten vid bakändan av älgen som fick fullträffen, han ser strålande glad ut. Nu gäller det bara att hitta tillräckligt starka slanor för att dra ut älgen ur skogen. – *Foto Paul Söderman.* Malax museiförening; skannad för Aanacko 2022 från museiföreningens bild.

November 2022 – *Vintermånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
44		1	2	3	4	5	6
45	7	8	9	10	11	12	13
46	14	15	16	17	18	19	20
47	21	22	23	24	25	26	27
48	28	29	30				

Anteckningar

Den finlandssvenska och den svensköstерbottniska vimpeln

Lindberg Construction

Byggnader i element

0500 733701
ove.lindberg71@gmail.com

Sjukdom och död i Malax 1800–1899

En medicinhistorisk framställning, som utgående från tidigare tänkande kring sjukdomars natur analyserar de dödsorsaker som olika kyrkoherdar i Malax under 1800-talet antecknat i dödböckerna.

5 Alla helgons dag
6 Svenska dagen, Gustav Adolfsdagen
13 Fars dag
19 Internationella mansdagen
20 Barnkonventionens dag
27 Första söndagen i advent

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Fridfull jul tillönskar Malax museiförening med två julkort från sekelskiftet 1800–1900.

– Okända illustratörer; skannade för Aanacko 2022 från Sven Riskas kort.

December 2022 – *Julmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
48				1	2	3	4
49	5	6	7	8	9	10	11
50	12	13	14	15	16	17	18
51	19	20	21	22	23	24	25
52	26	27	28	29	30	31	

Anteckningar

S MARKET

MÅ-LÖ 7-22 | SÖ 9-22

HOS OSS FÅR DU BONUS s-kanava.fi

S-market Köpings
Malmgatan 12, 66100 Malax

ABC! KPO

Släktutredning över Daniel Kiöpings (1682–1753) efterkommande, närmare 70 000 ättlingar.

4 Andra söndagen i advent
6 Självständighetsdagen
8 Sibeliusdagen, den finländska musikens dag
11 Tredje söndagen i advent
13 Luciadagen
18 Fjärde söndagen i advent
21 Vintersolståndet
24 Julafton
25 Juldagen
26 Annandag jul, Stefanidagen
28 Menlösa barns dag
31 Nyårsafton

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Orregårdens trädgård vid Brinkens museum, 15.9.2021/GS/MM-arkiv

Interiör i Stockhuset vid Kvarkens båtmuseum, 18.7.2021/GS/MM-arkiv

Allmogekultur - Museiträdgård - Bruksbåtar - Fisketraditioner - Arkeologi - Kulturmiljö

Brinkens museum
Malax

Kvarkens båtmuseum
Åminne

Järnåldersleden i Storsjön. Kalascha forngravsområde.
Fäbodstigen, Molapne

Öppethållningstider: se http:// http://museum.malax.fi/

Stigarna, fäbodstugan och fähuset är öppna året om.

MALAX MUSEIFÖRENING rf

Besök museiområdena!

Välkommen 2022!

AKTIASTIFTELSEN I MALAX s.r.

Aktiastiftelsen i Malax sr är grundad år 1993 med medel från Aktia Sparbank (tidigare Malax Sparbank).

Stiftelsens ändamål är att främja sparandet och allmänt stöda hembygden med understöd för verksamhet som gynnar kultur, barn och ungdom samt idrott och annan allmän- och samhällsnyttig verksamhet i Yttermalax och Övermalax.

Bidragen utdelas från den dividend som stiftelsen får av sina aktier i Aktia Bank Abp samt andra placeringar under våren.

År 2021 utdelade stiftelsen sammanlagt 200 000 € i olika bidrag och understöd bl.a. till följande föreningar och organisationer i Malax.

- Malax If:s olika sektioner: 32 000 €
- Åminne Folkpark: 15 000 €
- Malax Ungdomsförening: 10 000 €
- Övermalax Uf: 10 000 €
- Uf Strimman: 3 000 €
- Malax museiförening: 12 000 €
- Malax Veterantraktorförening: 2 500 €
- Folkhälsan i Malax: 5 000 €
- Malax-Petalax-Bergö 4H: 3 000 €
- Jaktföreningar och -klubbar: 8 500 €
- Stipendier till Malaxskolor: 4 700 €
- Bidrag har också getts till Österbottens Cancerförening rf, Drogfri Ungdom rf, Andelslaget Solrutten, Storskärs Intresseförening samt ÅA:s landsbygdsforskning m.fl.

Årets bidrag skall sökas **inom februari månad** med blankett som finns på vår nätsida. Stiftelsens ombudsman Lars-Göran Sperring ger närmare upplysningar, tel 050 526 2206 eller e-post lg.sperring@gmail.com

Aktiastiftelsen i Malax önskar alla ett framgångsrikt år 2022!

Årets *Storjetar:* 1995 Leif Sjöström, 1996 Mirjam Wahlmann, 1997 Ralf Norrman, 1998 Siri Hagback, 1999 Britt-Helen Flemming, 2000 Niklas Sandqvist, 2001 Toivo Kultti, 2002 Håkan Malm, 2003 Lorenz Uthardt, 2004 Sven och Lars Hemming, 2005 Folke Forsberg, 2006 Johan Carpelan och Mikael Ljungqvist, 2007 Göran Strömfors, 2008 Karl-Johan Sjöström, 2009 Fredrik Smulter, 2010 utsågs ingen till *Storjetar,* 2011 Håkan Jäntti, 2012 Leif Snellman, 2013 Mikko Ollikainen, 2014 Lars Varstala, 2015 Janne Sjöström, 2016 Runo Östvall, 2017 Ann-Maj Granstubb och Jukka Rajala-Granstubb, 2018 Ulla-Maj och Esa Pinola, 2019 Håkan Stenfors, 2020 utsågs ingen *Storjetar*, 2021 Martina och Anders Väglund. *Storjetarna* utses av Lions Club Malax.